

**Συνέντευξη Υπουργού Διοικητικής Μεταρρύθμισης και  
Ηλεκτρονικής Διακυβέρνησης, Κυριάκου Μητσοτάκη, στην  
εφημερίδα «Ελευθερία» και στο δημοσιογράφο Φιλήμων  
Καραμίτσο**

**Με το ξέσπασμα της κρίσης τα τελευταία πέντε χρόνια εντάθηκε και η συζήτηση για τη μεταρρύθμιση του κράτους και εν γένει τις μεταρρυθμίσεις. Η αίσθηση όμως είναι ότι δεν προχώρησαν τελικά οι μεταρρυθμίσεις που μπορεί να νιώσει ο πολίτης στην καθημερινότητά του. Σε ποιο στάδιο βρισκόμαστε σε αυτή τη φάση και ποιος είναι ο σχεδιασμός του υπουργείου;**

Το Δημόσιο χρειάζεται παρεμβάσεις σε πολλά επίπεδα που θα υπηρετούν όμως δύο κεντρικούς στόχους. Την απλοποίηση των δομών και των διαδικασιών, αλλά και την καλύτερη διαχείριση του ανθρώπινου δυναμικού των δημοσίων υπαλλήλων. Και αυτό απαιτεί πολλές παρεμβάσεις σε πολλαπλά επίπεδα. Σας δίνω μόνο τρία παραδείγματα. Χρειαζόμαστε μια νέα αδιάβλητη διαδικασία επιλογής γενικών διευθυντών που δεν θα περιορίζεται απλά στην τυπική αξιολόγηση συσσωρευμένων προσόντων και εμπειρίας, αλλά θα δίνει και την δυνατότητα σε πιο νέους άξιους υπαλλήλους να διεκδικήσουν αυτές τις θέσεις. Είναι απαραίτητο να προχωρήσουμε άμεσα στην ολοκλήρωση των νέων Προεδρικών Διαταγμάτων που θα απλοποιούν τους οργανισμούς των υπουργείων. Πρέπει να ολοκληρώσουμε την αποτίμηση των πολλαπλών διοικητικών βαρών για τις επιχειρήσεις ώστε στοχευμένα να περιορίσουμε τη γραφειοκρατία που τις ταλανίζει, κάτι που ήδη προχωράει. Και βέβαια, καμία μεταρρυθμιστική προσπάθεια δεν μπορεί να είναι μακροπρόθεσμα βιώσιμη αν δεν αντανakλά ένα θεμελιώδη πυρήνα αξιών και αρχών που για εμάς είναι η αξιοκρατία, η λογοδοσία και η αποτελεσματικότητα.

**Είναι ρεαλιστικό να μπορεί ένας πολίτης να αιτείται κάτι από το Δημόσιο σε μία «πύλη εισόδου» όπως πχ το ΚΕΠ ή μία άλλη κρατική υπηρεσία και να ικανοποιείται το αίτημά του μέσα σε μικρό χρονικό διάστημα; Γιατί, ακόμα βλέπουμε πολίτες σε μεγάλες ουρές με φακέλους ολόκληρους από έγγραφα στα χέρια...**

Η εξυπηρέτηση στα ΚΕΠ γίνεται πλέον πιο γρήγορη και πιο αποτελεσματική. Τα ΚΕΠ ενισχύονται και παρέχουν μια σειρά από υπηρεσίες online, με μία αίτηση, στη στιγμή. Συγκεκριμένα, οι πολίτες μπορούν να λαμβάνουν, απλά και άμεσα: φορολογική ενημερότητα των αρμόδιων ΔΟΥ, ασφαλιστική ενημερότητα και βεβαίωση οικοδομοτεχνικού έργου του ΙΚΑ, πιστοποιητικά δημοτολογίου (βεβαιώσεις οικογενειακής κατάστασης, γέννησης,

ιθαγένειας, οικογενειακής κατάστασης ειδικά για τον ΟΓΑ), καθώς και βεβαίωση αποδοχών συντάξεων και εκκαθαριστικό σημείωμα του ΝΑΤ. Μέσα στους επόμενους μήνες οι πολίτες θα μπορούν να εξυπηρετούνται από τα ΚΕΠ και σε σχέση με το κοινωνικό οικιακό τιμολόγιο, το e-παράβολο, καθώς και πιστοποιητικά στρατολογίας. Θέλω να τονίσω ότι το γεγονός πως ο θεσμός των ΚΕΠ είναι ο πλέον καταξιωμένος της δημόσιας διοίκησης στη συνείδηση των πολιτών συνδέεται άρρηκτα με την υψηλή παροχή υπηρεσιών από τους εργαζόμενους στα ΚΕΠ, τους οποίους και μέσω της εφημερίδας σας θέλω να ευχαριστήσω, για την αφοσίωσή τους στη δουλειά την οποία επιτελούν.

**Έχει ανοίξει μία μεγάλη συζήτηση για την αξιολόγηση... Υπάρχει τρόπος να αξιολογηθεί σωστά ένας υπάλληλος χωρίς να φοβάται ότι θα αδικηθεί; Και επιπλέον, το κράτος δεν δίνει ποτέ λόγο για την αποτελεσματικότητα των υπηρεσιών του. Δεν γνωρίζει ο πολίτης, τι παράγουν οι κρατικές υπηρεσίες...**

Έχουμε όλοι διαβάσει νομίζω το παραμύθι του Χανς Κρίστιαν Άντερσεν «Τα καινούργια ρούχα του αυτοκράτορα»: Όλοι έβλεπαν ότι ο βασιλιάς είναι γυμνός, αλλά κανείς δεν το έλεγε και κανείς δεν έπραττε τίποτα. Επί δεκαετίες, λοιπόν, όλοι έβλεπαν ότι η αξιολόγηση ήταν μια τυπική διαδικασία, αφού όλοι σχεδόν οι δημόσιοι υπάλληλοι βαθμολογούνται με άριστα! Βρίσκετε λογικό για παράδειγμα το γεγονός ότι η συντριπτική πλειοψηφία των υπαλλήλων βαθμολογείται με βαθμούς 9 και 10; Είναι όλοι άριστοι; Προφανώς και όχι. Αυτό δηλαδή που συμβαίνει μέχρι σήμερα, αναιρεί τη σημασία και τη λογική της αξιολόγησης και την καθιστά ανούσια, ενώ αντίθετα θα έπρεπε να αποτελεί εργαλείο παρακίνησης για τον αξιολογούμενο και μεγιστοποίησης της απόδοσης του φορέα. Όλοι επίσης έβλεπαν ότι πολλοί οργανισμοί και φορείς του Δημοσίου είχαν εκπληρώσει την αποστολή τους. Εμείς παίρνουμε μια τολμηρή πρωτοβουλία και για την αναδιοργάνωση των δομών του Δημοσίου, με συγχωνεύσεις και καταργήσεις φορέων, και για μία ουσιαστική διαδικασία αξιολόγησης, που φυσικά ουδεμία σχέση έχει με απολύσεις.

**Κύριε υπουργέ και όσοι υπάλληλοι βαθμολογούνται κάτω από τη βάση θα απολύονται;**

Όχι. Θέλω να είμαι σαφής σε αυτό. Εξάλλου δεν υπάρχει καμιά συνταγματική πρόβλεψη που να επιτρέπει κάτι τέτοιο, ενώ είναι ξεκάθαρο και στο νομοσχέδιο ότι οι εκθέσεις αξιολόγησης του έτους 2013 δεν θα ληφθούν υπόψη για την τρέχουσα διαδικασία του προγράμματος κινητικότητας. Το να βαθμολογηθεί ένας υπάλληλος κάτω από τη βάση ή με τη βάση σημαίνει ότι δεν αποδίδει στο βαθμό που θα έπρεπε να αποδίδει σε σχέση με τους συναδέλφους του. Αυτό

μπορεί να σημαίνει ότι χρειάζεται κάποια παραπάνω υποστήριξη, κάποια παραπάνω εκπαίδευση ή μπορεί να σημαίνει και κάτι πιο απλό: Ότι χρειάζεται μια ειλικρινής συζήτηση με τον προϊστάμενο η οποία να λέει: κοίταξε να δεις εδώ πρέπει να δουλέψεις καλύτερα. Αυτονόητα πράγματα δηλαδή.

**Στο πεδίο της κινητικότητας τώρα, τι θα γίνει μέσα στο 2014 με τη διαθεσιμότητα των δημοσίων υπαλλήλων; Υπάρχει διάχυτος παράλληλα και ο φόβος των υπαλλήλων ότι κινητικότητα σημαίνει και απόλυση με τον έναν ή τον άλλο τρόπο και ότι αυτό θα συνεχιστεί και μετά το τέλος του έτους.**

Κατ' αρχήν, για να βάλουμε τα πράγματα στη θέση τους, οι απολύσεις που θα γίνουν αφορούν μόνο στο 2% των δημοσίων υπαλλήλων. Θυμίζω ότι η συμφωνία που έχει κάνει η ελληνική κυβέρνηση με τους πιστωτές της χώρας μας, από το 2012, προβλέπει την υποχρεωτική αποχώρηση 15.000 υπαλλήλων, τη διετία 2013 – 2014, μέσα από συγκεκριμένες διαδικασίες για να είμαστε όχι μόνο δίκαιοι, αλλά και σύννομοι. Οι διαδικασίες αυτές περιλαμβάνουν θέσπιση κριτηρίων, ολοκλήρωση αξιολογήσεων και επικύρωση από το Κυβερνητικό Συμβούλιο Μεταρρύθμισης. Από εκεί και πέρα σίγουρα η μεταρρυθμιστική μας ατζέντα δεν εξαντλείται στις απολύσεις και στην κινητικότητα που είναι συνδεδεμένη με τις αποχωρήσεις. Αυτό θα γίνει εφικτό με ένα ξεκάθαρο σχέδιο παρεμβάσεων στη δημόσια διοίκηση, που ήδη δρομολογούμε και το οποίο υπερβαίνει τους μνημονιακούς στόχους τους οποίους σε κάθε περίπτωση εκπληρώνουμε.

**Η επανατοποθέτηση των υπαλλήλων που βρίσκονται σε καθεστώς διαθεσιμότητας προχωράει;**

Το πρόγραμμα κινητικότητας δημοσίων υπαλλήλων υλοποιείται με συγκεκριμένο σχεδιασμό και στόχο έχει να αποτελέσει ένα εργαλείο για την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού του Δημοσίου. Χαρακτηριστικό παράδειγμα της χρησιμότητας του προγράμματος κινητικότητας είναι η επανατοποθέτηση δημοτικών αστυνομικών, που ξεκινάει αυτές τις ημέρες. Με τον τρόπο αυτό θα ενισχυθεί σημαντικά η Ελληνική Αστυνομία, αλλά και σωφρονιστικά καταστήματα, υπηρεσίες αλλοδαπών και μετανάστευσης, υπηρεσίες δίωξης του παραεμπορίου, όπως και η λεγόμενη οικονομική αστυνομία. Με την εμπειρία αυτή, δικός μας στόχος πλέον είναι να δημιουργηθεί ένας μόνιμος μηχανισμός κινητικότητας, που δεν θα περιλαμβάνει όμως ούτε προσωρινή μείωση του μισθού του υπαλλήλου ούτε δυννητική απομάκρυνσή του. Ένας μόνιμος μηχανισμός κινητικότητας που θα αντικαταστήσει το απαρχαιωμένο και εν πολλοίς αναξιοκρατικό σύστημα των μετατάξεων – αποσπάσεων.

**Οι υπάλληλοι των ΝΠΙΔ που θα κλείσουν οδηγούνται οριστικά εκτός δημοσίου. Σε ποια φάση βρίσκεται όμως η αξιολόγηση των φορέων από τα υπουργεία και κυρίως από τους δήμους; Υπάρχει ανταπόκριση από τους συναδέλφους σας υπουργούς;**

Με το νέο νομοσχέδιο του Υπουργείου Διοικητικής Μεταρρύθμισης καταργούνται 22 φορείς που δεν κρίνονται πια απαραίτητοι και παράλληλα απομακρύνεται μέρος του προσωπικού τους. Με αυτό τον τρόπο κλείνουν φορείς που εδώ και καιρό έχουν εκπληρώσει την αποστολή τους αλλά και οι φορείς των οποίων η αρμοδιότητα μπορεί να ασκηθεί πιο αποτελεσματικά από άλλες δομές του κράτους. Η αναδιοργάνωση των κρατικών δομών συνολικά συνιστά στρατηγική προτεραιότητα για την κυβέρνηση. Η διαδικασία της αξιολόγησης των ΝΠΙΔ προχωρά με τις αναμενόμενες μικροαναταράξεις. Συνολικά, όμως, δεν έχω παράπονο από το επίπεδο συνεργασίας με τους συναδέλφους μου.

**Η κυβέρνηση εμφανίζεται αισιόδοξη, με το πρωτογενές πλεόνασμα να αποτελεί ένα είδος success story, με υποσχέσεις μάλιστα για μοίρασμα του πλεονάσματος. Μήπως θα έπρεπε να είμαστε λίγο πιο συγκρατημένοι και να μιλάμε πιο ανοιχτά για τα προβλήματα της πραγματικής οικονομίας;**

Η χώρα μας, πριν από τέσσερα χρόνια, μπήκε στη δίνη της κρίσης με ένα τριπλό πρόβλημα: Μεγάλο χρέος, μεγάλο έλλειμμα και αρνητικό ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών. Χάρη στις τεράστιες θυσίες του ελληνικού λαού και τις προσπάθειες της κυβέρνησης, και το πρωτογενές έλλειμμα και το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών όχι απλά μηδενίστηκαν, αλλά φέτος για πρώτη φορά μετά από πάρα πολλά χρόνια θα έχουν θετικό πρόσημο. Αυτή είναι μια ιδιαίτερα σημαντική επιτυχία, που ανοίγει το δρόμο για την επίλυση του τρίτου προβλήματος: Την ελάφρυνση του χρέους, για την οποία οι εταίροι μας πρέπει να πάρουν σύντομα μια γενναία απόφαση.

**Για να πάμε και στην πολιτική σκηνή, ποιο πιστεύετε ότι θα είναι το δίλημμα των ευρωεκλογών για τον ψηφοφόρο; Πολλοί ίσως να βρουν την ευκαιρία να «τιμωρήσουν» την κυβέρνηση για την οικονομική πολιτική της κυρίως; Και όπως δείχνουν και οι δημοσκοπήσεις το αποτέλεσμα θα είναι άσχημο για τη ΝΔ...**

Γιατί προεξοφλείτε ένα κακό αποτέλεσμα για τη Νέα Δημοκρατία; Καθώς πλησιάζουμε προς τις ευρωεκλογές ο ΣΥΡΙΖΑ είναι το κόμμα που φαίνεται να αγκομαχά, αδυνατώντας να ισορροπήσει μεταξύ της ανάγκης για στροφή στον πολιτικό ρεαλισμό και της εξαλλοσύνης των διαφόρων υποσυνόλων που τον απαρτίζουν. Σε κάθε περίπτωση όμως δεν πρέπει να ξεχνάμε ότι το Μάιο θα ψηφίσουμε για

δήμαρχους, περιφερειάρχες και ευρωβουλευτές και όχι για κυβέρνηση. Οι εθνικές εκλογές θα γίνουν το 2016, όταν λήξει η συνταγματική θητεία της κυβέρνησης. Ελπίζω ότι η αναθεώρηση του Συντάγματος θα μας επιτρέψει να εισάγουμε την έννοια των σταθερών εκλογικών κύκλων ώστε να ξεφύγουμε από την διαρκή συζήτηση για πρόωρες εκλογές, που τόσο επιζήμια είναι για την πολιτική σταθερότητα.

**Καθώς η διαπραγμάτευση βρίσκεται στην κρίσιμη, αλλά μάλλον τελική, καμπή της, η κυβέρνηση μοιάζει να «πολιτικοποιεί» τις συζητήσεις... Να ρωτήσω καθαρά, είναι υπερβολικές οι απαιτήσεις των ελεγκτών ή είναι ο φόβος των εκλογών;**

Οι συζητήσεις με τους εκπροσώπους της Ε.Ε., της ΕΚΤ και του ΔΝΤ έχουν πάντα πολιτικό χαρακτήρα. Οι τεχνικές συζητήσεις γίνονται με τα λεγόμενα τεχνικά κλιμάκια. Η κυβέρνηση ζητά από την τρόικα να αναγνωρίσει πρωτίστως τη μεγάλη εικόνα: Ότι δηλαδή τα δύο από τα τρία προβλήματα που μας έβαλαν στη δίνη της κρίσης – το ισοζύγιο τρεχουσών συναλλαγών και το δημοσιονομικό έλλειμμα, έχουν σε μεγάλο βαθμό αντιμετωπιστεί. Για το τρίτο πρόβλημα, το δημόσιο χρέος, απαιτείται πλέον μια γενναία απόφαση από τους δανειστές της χώρας μας για να καταστεί βιώσιμο και διαχειρίσιμο. Τώρα ως προς τα επί μέρους ζητήματα της διαπραγμάτευσης, αυτά θεωρώ πως είναι διαχειρίσιμα. Ένα είναι βέβαιο. Παρά την όποια κόπωση, οι διαρθρωτικές μεταρρυθμίσεις πρέπει να προχωρήσουν όχι γιατί μας τις επιβάλλει η τρόικα αλλά γιατί είναι προς όφελος της μεγάλης πλειοψηφίας των Ελλήνων.

**Μήπως είναι τώρα η ευκαιρία να προωθηθούν και άλλες θεσμικές αλλαγές και ποιες;**

Έχω υποβάλει εγγράφως και δημοσίως εδώ και αρκετά χρόνια συγκεκριμένες προτάσεις για αποφασιστικές τομές στο πολιτικό μας σύστημα, με αυτές που εξαρτιόταν αποκλειστικά από εμένα να τις έχω κάνει πράξη. Χαρακτηριστικά αναφέρω τη μείωση του αριθμού των βουλευτών από 300 σε 200, την κατάργηση του επιδόματος για συμμετοχή των βουλευτών σε Επιτροπές της Βουλής, την κατάργηση στην πράξη της βουλευτικής ασυλίας και τη διαχρονική ανάρτηση του «πόθεν έσχες» των βουλευτών στο διαδίκτυο. Θεωρώ ότι οι συνθήκες πλέον είναι ώριμες ώστε πολλές από αυτές τις αλλαγές να γίνουν πράξη. Αλλά δεν αρκεί μόνο αυτό. Επιβάλλεται να ανοίξει το συντομότερο δυνατόν η συζήτηση για την αναθεώρηση του Συντάγματος ώστε να δρομολογηθούν αυτονόητες αλλαγές όπως η τροποποίηση του άρθρου 86 περί ευθύνης υπουργών, κάτι για το οποίο είχα αναλάβει πρωτοβουλία το 2006. Και επειδή οι μεγάλες θεσμικές αλλαγές απαιτούν και ευρύτερες συναινέσεις, η συζήτηση

για την αναθεώρηση είναι μια ευκαιρία να βρεθούν κοινοί τόποι και να ξεφύγουμε, έστω και μερικώς, από το κλίμα της πόλωσης που δυναμιτίζει κάθε προσπάθεια για συντεταγμένο και οργανωμένο διάλογο.